

ANBLADET

Nr 113

ISSN 0280-0993

MARS 2016

Organ för

NORRTÄLJE SLÄKTFORSKARFÖRENING

DEN GLÖMDA HISTORIEN

Journalisten och författaren John Chrispinsson gästade Norrtälje Släktforskarförening och föreläste om Sveriges glömda kontakter med våra östra grannländer.

Tjugondagknutsmötet

blev inte riktigt som vi tänkt oss. Återbud på grund av sjukdom och snöoväder ställde till det, men det blev bra ändå. Mer om detta på sid.12

**Envise, upstudsige och
upstudsade gingo de till
Consistorium...**

Läs mer i den spännande artikeln om tre vigslar i Närtuna av Bo Lindberg på sid. 4

Anbladet utkommer med 3 nummer per år och utges av Norrtälje Släktforskarförening.

Tidningens adress: Box 280,
761 23 Norrtälje.

Hemsida: www.norrtelje-sff.se

Webmaster: Björn Bergström
webmaster@norrtelje-sff.se

Redaktör och ansvarig utgivare:
Urban Johansson

Tidningen ingår i NSFF:s medlemsavgift, f. n. 175 kr/år.

Bankgiro: 459-5724

Manus och idéer till artiklar kan insändas till tidningen under ovanstående adress. Artiklar och citat ur tidningen får användas efter angivande av källan.

Helårsprenumeration: 100 kr.

Enstaka exemplar av tidigare nummer kan köpas för 30 kr/st.

I NSFF:s styrelse ingår:

Ordf. Urban Johansson
Grovstaväg. 25, 761 93 Norrtälje
Tel: 070-692 48 36

Kassör Sven-Olof Gahnström
Stockholmsv. 24B, 761 43 Norrtälje
Tel: 0176-124 56

Sekr. Willy Menander
Asplundsv. 18, 760 10 Bergshamra
Tel: 0176-261 255

V. ordf. Ann-Marie Alfredsson
Grovstaväg. 25, 761 93 Norrtälje
Tel: 0176-266 280

Klubbmäst. Birgit Söderman
Malsta-Ekebyv. 82, 761 71 Norrtälje.
Tel: 0176-228 081

Ledamot Thomas Malmström
Rögården 5, 761 30 Norrtälje
Tel: 0176-224 626

Det blev vinter -till slut!

Efter en snöfattig start på vintern har vi nu nåtts av ordentlig kyla och mycket snö. Vintern ställde också till det för oss på vår sista sammankomst för verksamhetsåret 2015. Tjugondagknut visade sig vara precis så lynnig som januari månad skall vara vädermässigt. För att citera Erik Ersson, en av författarna till Grovstadagboken på 1700-talet - *det snöade bastals*.

Styrelsen fick i alla fall en mycket bra dialog med de få medlemmar som kom till denna sista träff, synpunkter som vi tar med oss till årsmötet i februari för vidare diskussion.

Intresset för släktforskning har lyckligtvis inte minskat, men vi står icke desto mindre inför stora utmaningar när det gäller rekrytering av nya medlemmar till vår förening. Många nöjer sig med att köpa ett abonnemang och sitta hemma i sin kammare forska. Det är inget fel i det, men som föreningsmänniska vill man ju gärna nå dessa människor och övertyga dem om att ett medlemskap i Norrtälje Släktforskarförening ger ett mervärde i deras hobby.

Jag skulle därför vilja uppmana alla medlemmar i vår förening att hjälpa till med nyrekryteringen. Som det ser ut nu så tappar vi hela tiden medlemmar och detta innebär ju i sin tur att den ekonomiska ramen för utvecklingen av vår förening snävas in.

Så när ni samtalar med vänner och bekanta som släktforskar eller tänker börja - gör litet god reklam för vår förening och påpeka fördelarna med att vara medlem i Norrtälje Släktforskarförening.

Ha det gott!

Urban Johansson

Bra sagt!

En lögn far halva världen runt innan sanningen fått på sig stövlarna.

C. H. Spurgeon

En dumbom finner alltid en ännu större dumbom som beundrar honom.

Nicolas Boileau

Vanligt sunt förnuft är inte särskilt vanligt.

Voltaire

Ny litteratur

Johansson, Urban: Karl Fjebert Byxa och jakten på Sala y Gómez, 2015, 72 sid.

Den lilla västmanländska staden Sala har under århundraden fostrat många kända och framgångrika människor. Jöran Persson, Erik XIV:s rådgivare, Ivan Aguéli, Lasse O'Månsson, skådespelaren Bertil Norström för att bara nämna några.

Nu kan man också lägga till Karl Fjebert Byxa, upptäcktsresande och vetenskapsman, med okuvlig vilja att genomföra projekt han påbörjat.

Boken bygger på återfunnet källmaterial i familjen. Boken kan köpas genom internetbokhandeln bokus.com eller av författaren.

Sveriges Släktforskarförbund: Släktforskarernas årsbok 2015, Malmö 2015, 354 sid.

Som vanligt ett intressant utbud av spännande artiklar inom en mängd varierande områden. Kända och mindre kända författare medverkar.

Här figurerar kvinnliga torghandlare, båtsmän, en resandefamilj från Söder i Stockholm, adelsmän och pigor.

Boken ingår i Norrtälje stadsarkivs referensbibliotek. Ej till hemlån.

Clemensson P, Andersson K: Börja forska kring ditt hus och din bygd, Lettland 2011, 144 sid.

De båda författarna har tidigare bl a utgivit släktforska steg för steg och Släktforska vidare.

Boken redovisar var man finner de viktigaste källorna till hus, fastigheter och bebyggelse. Vidare ges information om vad som finns tillgängligt i databaser, på Internet och på CD och vad man kan finna i olika arkiv och bibliotek.

Man utgår från olika hus- och bebyggelsestyper såsom villor, bondgårdar, torp och stadens bebyggelse.

För den som är intresserad av att veta mer om sitt eget hus eller torp kommer denna bok att bli ett standardverk. Finns att läsa på Norrtälje stadsarkiv.

Forssander C: Flykten till Arholma - de sista estlandssvenskarna berättar, Arholma 2015, 89 sid. Boken skildrar flyktfamiljernas Jöesaar och Rosen liv på Arholma. Sammanlagt kom 12 personer från Nargö i Estland till Arholma under andra världskriget. Författarens syfte med boken är att till eftervärlden bevara de sista estlandssvenskarna minnen av sina liv i det nya landet. Boken ingår i Norrtälje stadsarkivs referensbibliotek.

Söderman, L: Kudoxa. Glimtar ur öns historia, 2014, A4-format, 12 sid. Häftet har tillkommit genom författarens släktforskning. Hans farfars farfars far, Carl Erson kom från Pargas i Finland till Kudoxa ca. 1805 och började arbeta som dräng. Därav intresset att forska vidare om Kudoxas historia.

Nytt på stadsarkivet

Nu finns 1910 års folkräkning installerad på Norrtälje stadsarkivs datorer.

Sveriges befolkning 1910 gavs ut under Släktforskarlagarna 2015. Skivan innehåller ca 5,5 miljoner poster. Skivan är producerad av Riksarkivet.

Användningsområdena för den mycket populära skivserien om Sveriges befolkning är otaliga.

Förutom namn får man reda på bostadsadress, postadress, födelsedatum och -församling samt boendeförsamling. Sökning går även att göra på alla personer i samma fastighet eller på samma adress.

Från Anbladsmedarbetaren Roland Palmquist fick redaktionen ett mail som rörde *Staffans-släkten i Söder-Nånö*, Estuna socken.

Det rör sig om en släktrönikan skriven av Bo Schylander omfattande 25 A4-sidor samt en tillhörande agnatisk släkttavla.

Krönikan är skriven 2002 och finns att läsa på Norrtälje stadsarkiv.

Släkten leder sitt ursprung till bonden Staffan, som levde ca. 1517-1575 i Söder-Nånö 1.

Så här avslutar Bo Schylander sin krönika. *På den ej här redovisade agnatiska släktlinjen Arenander finns även idag levande levande manliga ättlingar till staffan. Om samtliga ättlingar även på kvinnolinjen skulle tas med är det 18 generationer och nästan 3000 personer som är utforskade och har sitt ursprung hos Staffan i Söder-Nånö. Imponerande!*

Tre vigslar i Närtuna

Närtuna - ett regalt pastorat

Närtuna hör numera till Norrtälje kommun, men var tidigare en självständig socken, belägen i Långhundra härad inom Seminghundra kontrakt av Uppsala ärkestift. Pastoratet var regalt. Vad det betyder framgår av Nordisk familjebok, Uggleupplagan 1911:

Med avseende på kyrkoherdens tillsättning indelas pastoraten i regala, konsistoriella och patronella pastorat. Dessutom är 39 prebende pastorat och ett är ärftligt samt tolv är särskilt privilegierade pastorat. Rätt att söka ett regalt eller konsistoriellt pastorat har präster inom stiftet där pastoratet är beläget. Anmälningarna lämnas till vederbörande konsistorium varefter de tre mest meriterade uppsätts på förslag till provpredikan. Därefter utnämner K.M:t kyrkoherde i regalt pastorat och konsistoriet i konsistoriellt pastorat. Ett prebende pastorat är ett pastorat där kyrkoherdetjänsten medföljer innehavaren av ett visst annat eklestiastiskt ämbete och därför ej blir mål för särskild ansökan och tillsättning.

Speciellt under Gustaf III:s första tid som kung spred sig det oskicket att präster, som utnämndes till kyrkoherdar i regala pastorat tvingades betala en lösen för sina fullmakter. Kungens favorit, statssekreteraren Elias Schöderhjelm och andra gunstlingar, stoppade pengarna i sina egna fickor. Missnöjet med detta blev så småningom mycket stort och ledde vid riksdagen 1786 till starka protester. Som en följd av pastoratshandeln fördes ärendena över till den så kallade Eklestiastikexpeditionen. Med anledning av ett kungligt brev 21 augusti 1786 indelades pastoraten i tre klasser med avseende på löneförmånerna. Första klassens pastorat är stadspastorat och stora landsortspastorat, andra klassens pastorat är medelgoda pastorat och tredje klassens är svagare pastorat. I den första klassens pastorat hade lärdomsmeriterna den största betydelsen och i den tredje klassen tjänsteåren. Från 1883 miste klassificeringen av pastoraten sin betydelse. Från det året blev förtjänst och skicklighet det bestämmande för att erhålla en tjänst och inte som tidigare lärdomsmeriter. Systemet med regala pastorat avskaffades 1910, i den då genomförda förändringen av prästvallagen. Fortfarande kan man emellertid få höra uttrycket "ett fett pastorat" om någon förmånlig tjänst och då inte enbart inom kyrkan.

Närtuna pastorat flyttades vid 1832 års prästmöte från första till andra klassen. Orsaken till denna nedgradering är okänd. En minskning av innevånarantalet kan i varje fall inte ha varit anledningen, År 1750 bodde drygt 700 personer i socknen och 1830 hade antalet ökat till drygt 800.

Kyrkböckerna från 1700-talet i Närtuna är delvis svårlästa eftersom prästerna har velat spara plats och ibland skrivit med liten piktur och tätt mellan raderna. Några anmärkningsvärda vigslar kan vara värda att lyfta fram ur myllret av människoöden.

Per Persson och Anna Nilsson

Det kortaste äktenskapet i Närtuna måste det mellan drängen Per Persson i Uthamra och Anna Nilsson i Braheberg vara. De vigdes på kvällen den 15 november 1714 och morgonen därefter dog Anna. Någon förklaring till den olyckliga händelsen ges inte i kyrkböckerna.

Figur 1. Överst utdrag ur vigselboken C:1 (1699-1722) s. 15 och dödboken C:1 s. 166. SAMTLIGA BILDER SID. 6

Adjunkt Johan Bergius och jungfru Anna Greta Juslenia

Den 21 januari 1721 vigdes adjunkten Johan Bergius och jungfru Anna Greta Juslenia från prästgården. Anna Greta var född 1699 och dotter till prost Abraham Juslenius, född 1677, som på grund av den ryska ockupationen 1713 hade tvingats fly från Finland med hustru och fem döttrar 1714. Minst 30 000 personer, vilket motsvarade nästan en tiondedel av den finländska rikshalvans befolkning, hade flytt över till moderlandet. Åland tömdes så gott som helt under dessa år. Det stora nordiska krigets flyktingar var svenska undersåtar och betraktades därför inte som främlingar. Genom förmedling av biskopen i Borgå, Johannes Gezelius (den yngste, far och farfar med samma namn hade också varit biskopar) blev Abraham Juslenius nådårspredikant i Lidingö 1715. Han var också riksdagsman för prästeståndet 1715 och 1717 blev han utnämnd till kyrkoherde i Närtuna, där han dock avled den 19 december 1719 och begravdes i koret i kyrkan (CI:1 s. 171). Abrahams bror, Daniel Juslenius, född 1676, efterträdde Gezelius som biskop i Borgå. Han blev sedan biskop i

Skara och dog 1752 och ligger begravd i Skånings-Åsaka kyrka (se Svenskt Biografiskt Lexikon).

Figur 2. Utdrag av Vigselboken för Närtuna CI:1 (1699-1722) s. 19.

Ordet jungfru i vigselnotisen hade inte den innebörd det normalt hade på den tiden eftersom redan efter tre månader, den 22 maj, föddes dottern Elisabet.

Figur 3. Födelsenotis 22 maj 1721 i Närtuna CI:1 s. 135.

Johan Bergius var född 1696 och hade också tvingats fly från Finland. Den unga familjen kunde dock snart återvända och Johan blev kapellan i Töfsala församling, som var ett imperiellt pastorat, vilket motsvarade ett regalt pastorat i Sverige. Han och dottern Elisabet dog dock redan 1725 i Taivassalo. Anna Greta eller Margareta, som hon också kallas, gifte om sig med prost i Bjernö Johan Frosterus. (Åbo stifts herdaminne, Åbo 1834 s. 300) och dog 1745.

Enligt 1686 års kyrkolag skulle den som haft utomäktenskaplig förbindelse "stå uppenbar skrift", vilket innebar att kvinnan skulle stå på en särskild plats i kyrkan och få sin avlösning i hela församlingens närvaro. Kyrkligt innebar ceremonin dels att hon erkände sin skuld, dels att hon fick förlåtelse och togs upp i församlingen igen. Men i praktiken var det skulden och skammen som blev bestående. I E1686 års kyrkolag står emellertid också att fästning (trolovning) följd av samlag skulle gälla som äktenskap – även utan vigsel. Inte förrän i 1734 års lag blev vigseln ett absolut krav. I 1734 års lag i Missgärningsbalken 53 kap. 1 § står det "Lägrar ogift man ogift qvinna böte mannen tijo daler och qvinnan fem." År 1741 ändrades det offentliga skriftermålet till en enskild förrättning i sakristian, men prästerna gjorde ofta allt för att denna skulle bli så offentlig som möjlig, t.ex. genom att ordna ceremonin strax före gudstjänsten och låta kvinnan gå ut ur sakristian i hela församlingens åsyn. Eftersom Elisabets föräldrar gifte sig dömdes de inte för lönskaläge, vilket kan tolkats som att de var trolovade, men ibland mildrades straffet ändå om kontrahenterna gifte sig före barnets födelse. Detta var dock beroende på prästens goda vilja. I det här fallet visade uppenbarligen den nye kyrkoherden Hans

Grise god vilja.

Från den katolska kyrkan hade en brudkronetraditionen övertagits, som innebar att bruden i bröllopsceremonin symboliskt liknades vid jungfru Maria som kallades "himmelens drottning". Därför började man under medeltiden låna ut kronor tillhörande kyrkans mariastatyer till brudar under bröllopen. På statyn symboliserade kronan Marias roll som drottning men även hennes kyskhet, vilket gjorde att kronan bara fick användas vid kyska brudars första äktenskap. Att bryta mot denna regel kallades för "kronobrott" och ledde till dryga böter. Ett sådant brott kunde upptäckas om orimligt kort tid förflöt mellan kronbröllop och barnafödelse. Många trodde att pengarna som inkasserades från kronobrotten användes till att bekosta förgyllningen av kronorna, som blivit vanhelgade av att brudar som inte varit jungfrur använt dem. Detta skulle vara förklaringen till att så många kronor med tiden ökade i vikt och var så överdådigt förgyllda.

Det fanns ingen brudkrona eller mariastaty i Närtuna kyrka 1721, men om Anna Maria Juslenia bar någon bruddräkt tillhörig kyrkan kunde det föranleda böter, när det visat sig att hon väntade barn vid vigseln. Säkerligen räknade sockenborna på fingrarna hur många månader som förflöt mellan vigsel och barnsbörd. Att bruket att utdöma straff för kronobrott levde kvar i ett par hundra år visar en berättelse som jag hörde av min konfirmeringspräst, kyrkoherden i Fasterna Harald Lundvik. Som pensionerad prost flyttade Harald till Norrtälje där han dog 1993. Vid ett av mina besök hos honom i början av 1990-talet berättade han om sin första tjänst som pastor i Forsa församling i Hälsingland. Dottern till en rik bonde nedkom med ett barn tidigare än vad prostens ansåg vara lämpligt. Harald fick då order att åka in med brudkronan till guldsmeden i Hudiksvall och låta förgylla om kronan och skicka räkningen till brudens far.

Drängen Anders Olsson och änkan Anna Nilsson

Om Johan Bergius och Anna Maria Juslenia var tvungna att gifta sig fick Anders Olsson och Anna Nilsson drygt 50 år senare kämpa för att få gifta sig. Den 17 november 1773 vigdes unga drängen Anders Olsson i Mälhamra och gamla änkan Anna Nilsson i Kippinge. Några rader ner har kyrkoherden, som vid den tiden var Petrus Soilander skrivit: Paret No 6 var ett oliskt par, drängen var 23 och Enkan öfver 60 år. De finge der-

före råd at afstå härmed och lysning blef dem förment. Men enwise, upstudsige och upstudsade gingo de till Consistorium, som ock med alla krafter afrådde dem, men måste entlig, när inga föreställningar hjälpte, tillåtat. Drängen tyckte om Gummans pengar och Gumman tyckte om en ung dräng.

Figur 4. Vigselsboken Närtuna CI:2 (1723-1779) s. 411.

Anledningen till att kyrkoherden försökte förhindra vigseln framgår inte av vigselsboken, men man kan ana sig till kyrkoherdens förtrytelse när han formulerade den sista meningen i anteckningen. Soilander var känd för att värna kyrkotukten och inte skräda orden. Hans porträtt, målat av Ulrika Fredrika Pasch, hänger vid ingången till sakristian. Det anses vara porträttligt och visar en myndig man med patriarkaliska drag.

Av Upsala Domkapitels protokoll AI:65 28 augusti och 22 september 1773 sidan 593 framgår att de två kallats till förhör. De hade då till sitt biträde tolvmanen Johan Ersson från Håsta i Gottröra. Konsistoriet framhöll att det var mycket olyckligt med den stora skillnaden i ålder mellan man och kvinna. Det kunde vara svårt för Anna att visa den vördnad och lydnad mot sin man, en ung dräng, som det ålåg en hustru att visa. Hon var också skyldig att visa samma vördnad och lydnad mot sin svärmor som en dotter var skyldig att visa mot sin mor. Konsistoriet framhöll också att äktenskapets egentliga ändamål var människosläktets förökelse och att barn skulle få växa upp i äktenskapets och kyrkans välsignande hägn. I vigselakten användes denna formulering, som otaliga brudpar fått höra i olika utformning:

Äktenskapet är ett heligt förbund förordnat och välsignat av Gud, himmelens och jordens skapare.

Det är äktenskapets mening att ge vidare den kärlek som är av Gud.

Därför är det er uppgift att älska och ära varandra.

Gemensamt skall ni ha ansvar för ert hem och för barnens kristna fostran.

Trots upprepade försök lyckades konsistoriet inte förmå Anders och Anna att ändra sig och eftersom det inte fanns någon lagligt hinder mot äktenskapet tvingades konsistoriet ge med sig. Dess beslut blev att lysning skulle få kungöras och vigseln äga rum. Det är anmärkningsvärt att en

dräng från Melhamra och en gammal gumma från Kippinge lyckades få sin vilja fram, trots protester från den mäktige kyrkoherden och det ännu mäktigare konsistoriet i Uppsala ärkestift.

Anna Nilsson var född 13 mars 1713 och änka efter Per Olsson i Kippinge, som dog den 2 mars 1772. Per och Anna hade flyttat in från Östra Rickeby nummer 23 i Gottröra till Kippinge omkring 1764 (AI:2, 1758-1767, s. 145). Det finns inga husförhörlängder från Gottröra från den tiden och jag har inte heller hittat dem i någon vigselsbok. Av konsistoriets protokoll framkommer det att Anna inte hade några barn, men däremot en bror i livet.

Drängen Anders Olsson var född 1750 och bodde hemma hos föräldrarna i Mälhamra.¹ Hans far Olof Olsson hade dött i september 1772, men modern Martha Andersdotter levde ännu. Sonhustrun Anna Nilsson, som var tre år äldre än sin svärmor, flyttade efter vigseln till Mälhamra. Anders och Anna flyttade sedan till Postgården i Ösby i Garns socken 1778. Anna dog av ältfrossa 1783. Bouppteckningen efter henne visade en behållning av 217 specie riksdaler (Långhundra HR 1783; 3:137).²

Anders Olsson gifte om sig två gånger, första gången med Greta Olofsdotter, född 1764 och död 1788, Bouppteckningen efter Greta visade en behållning i boet på 1077 specie riksdaler.³ Andra gången gifte han om sig med Lisa Gabrielsdotter, som var född 1767. Brudarna var således 14 respektive 17 yngre än han själv var. Han dog av lungsjuka som bonde i Postgården i Ösby 1808. Förutom hustrun Lisa efterlämnade han den gifta dottern Greta, född 1784 i det andra äktenskapet och de två minderåriga sönerna Olof, född 1797 och Erik, född 1805 i det tredje. Bouppteckningen efter Anders visade en behållning på 2917 riksdaler banco (Långhundra HR 1808; 9:107). Drängen Anders hade således blivit mycket rik genom sina tre giften.⁴

Släktforskning behöver inte betyda att man bara söker sina egna förfäder. Små notiser i gamla kyrkböcker kan ge intressanta och spännande inblickar i hur tillvaron kunde gestalta sig för den tidens människor.

Källor

Kyrkböckerna för Närtuna och Garns församlingar.

Olof Filip Utterström: Beskrifning öfver Närtuna och Gottröra sockar i Erkestiftet.

Upsala 1875.
 Upsala domkapitels protokoll 1773 AI:65
 s. 571 och 593.
 Nämndeman Walter Wedeen: Socken-
 krönika Närtuna, Sveriges Bebyggelse,
 Stockholms län del III, 1952
Bo S. Lindberg
bo.sven.lindberg@gmail.com
Malma Ringväg 41 A
756 45 UPPSALA

Noter

1 Författaren till denna artikel bodde 170 år senare också hemma hos föräldrarna i denna gård.

2 217 riksdaler specie år 1783 kunde köpa lika mycket varor och tjänster som 69474 SEK år 2009 mätt med konsumentprisindex. Alternativa beräkningar: 217 riksdaler specie år 1783 motsvarade betalning för lika lång arbetstid som 1766899 SEK år 2009 mätt med löneindex för manlig industriarbetare/hantlangare. (Edvinsson, Rodney, och Söderberg, Johan, 2011, A Consumer Price Index for Sweden 1290-2008, Review of Income and Wealth, vol. 57 (2), s. 270-292).

Penningomräknare från medeltiden till 2010 finns gratis tillgänglig på:
www.historia.se/Jamforelsepris.htm

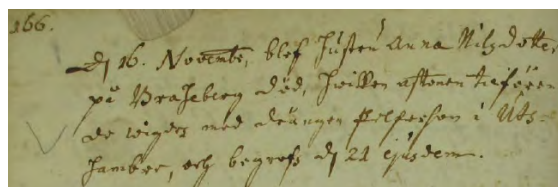
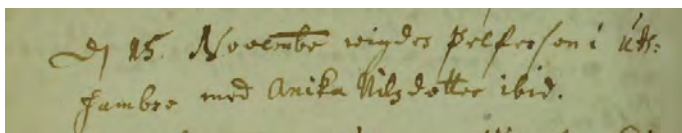
3 1077 riksdaler specie år 1788 kunde köpa lika mycket varor och tjänster som 347324 SEK år 2009 mätt med konsumentprisindex. Alternativa beräkningar: 1077 riksdaler specie år 1788 motsvarade betalning för lika lång arbetstid som 8769357 SEK år 2009 mätt med löneindex för manlig industriarbetare/hantlangare.

4 2917 riksdaler banco år 1809 motsvarade 445 000 kronor 2009 eller med en alternativ beräkning betalning för lika lång arbetstid som 17762769 SEK år 2009 mätt med löneindex för manlig industriarbetare/hantlangare.

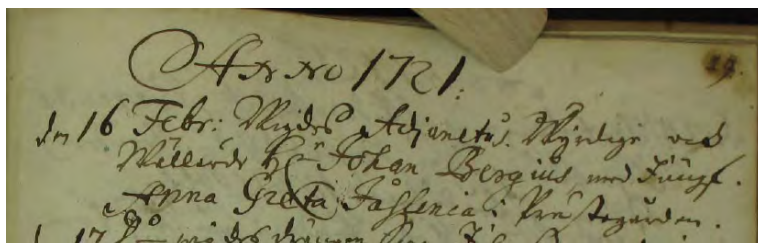
*Nedan visas bilderna till Bo Lindbergs artikel på sidorna 4-6 med tillstånd av ArkivDigital.
 Hänvisningarna till bilderna finns i artikeln.*

Figur 4. Vigselboken Närtuna C1:2 (1723-1779), s. 411

Figur 1 Utdrag ur vigselboken C:1 (1699-1722) s. 15 till vänster och dödboken C:1 s.166 till höger

Figur 2. Utdrag ur Vigselboken för Närtuna C1:1, (1699-1722) s. 19

Figur 3. Födelsenotis 22 maj 1721 i Närtuna C1:1, s. 135

Arkivens Dag i Norrtälje

Den 14 november gick det traditionsenliga evenemanget Arkivens Dag av stapeln på många arkiv i Sverige, så också på Norrtälje stadsarkiv. Mellan kl. 11 till 15 höll arkivet öppet med visningar av olika handlingar och föredrag.

Arkivchefen *Katarina Thurell* talade om sina erfarenheter av arkivarbete i Kongo och *Kerstin Ericsson* kåserade om bibliotek i när och fjärran.

Traditionsenligt deltog även Norrtälje Släktforskarförening i arrangemanget med hjälp till släktforskare med olika problem. En hel del personer passade på att konsultera *Ann-Marie Alfredsson* och *Urban Johansson* från NSFF för att reda ut uppkomna svårigheter. Kaffe med tilltugg serverades också och en jämn ström med människor rörde sig hela dagen genom lokalerna på väg till olika aktiviteter.

Ann-Marie Alfredsson ger Sixty Eriksson, Norrtälje, goda råd i forskningen

Urban Johansson och Stina Behm, Norrtälje, diskuterar uppkomna problem

Aktiviteter 2016

Närmast på programmet för det nya verksamhetsåret 2016 står föreningens årsmöte, som går av stapeln **söndagen den 21 februari kl. 13.00** i IOGT-NTO-lokalen i Norrtälje.

Efter årsmötesförhandlingarna spelar Pelle Signal skivor till kaffet.

Styrelsen hoppas på ett välbesökt möte eftersom detta är medlemmarnas stora chans att föra fram önskemål och föreningens verksamhet.

Torsdagen den 17 mars kl. 19.00 kommer magnus Bäckmark och föreläser om dna-forskningens betydelse för släktforskningen.

Plats: Norrtälje stadsarkiv.

Ett återkommande inslag i föreningens programutbud är de försomarbesök vi brukar göra hos någon av kommunens olika hembygdsgrådar.

Hår finns möjlighet för medlemmarna att komma med förslag på vilkekn förening vi skall besöka.

Våra mingelträffar med korta inslag av anföranden inom olika ämnen brukar vara välbesökta.

Var och en som har något att berättat om är välkommen att kontakta styrelsen för medverkan. Tips och råd inom forskningen eller intressanta resultat kan förmedlas till andra medlemmar som dessa kan ha nytta av. Tveka inte att kontakta styrelsen för medverkan.

På mötet den 13 januari diskuteras också föredrag om specialområden inom forskningen såsom valloner, båtsmän och fartyg.

Har du ett specialområde som du är intresserad av så låt styrelsen få veta detta på det kommande årsmötet.

Glöm inte heller att du när som helst under året kan ta kontakt med styrelsen för att framföra idéer om föreningens verksamhet.

Också i föreningens medlemsblad *Anbladet* kan alla som vill få artiklar inom vitt skilda områden införda. Detta gäller inte endast släktartiklar utan även artiklar inom det allmänskulturella området mottages tacksamt. Så hör av dig!

Spökerier i Myrbyn

Jag lyssnade på Petter Inedahls föreläsning om skrock och skrymt i Norrtälje Släktforskarförening och kunde känna igen en del. Mycket var av sådan karaktär som jag hörde som barn. I många fall trodde sagesmännen på det själva medan annat var sådant som man förkastade på en gång. I det här fallet gäller det en gård som heter Buska och ligger i min hemtrakt. I föredraget nämndes stallet där ljus kunde ses under oklara förhållanden.

En koppling till detta är en historia som redades ut till minsta detalj. Buska var rusthåll och höll dragon med namnet Burell. Buska hade ett utmarksskifte på vilket dragontorpet Grinddal låg och finns kvar än idag i privat ägo. Inte så långt därifrån låg och ligger Myrbyn då ett torp under kyrkan. Att Burell hade nära kontakt med Buska och stallet där och folket på gården torde vara en självklarhet.

I likhet med sina gelikar inom krigsmakten kan man misstänka att Burell hade en del klarhet i huvudet som var något större än hos gemene man, och avfärdade både gud, fan och spöken.

Olof Humble

Humble var prost i Häverö och barnskaran var talrik. Hans barn var socialt framgångsrika och själv var han en språkets mästare. Bland hans alster finns en läsvärd beskrivning av Häverö församling och i denna kan man läsa om *Spökerierna i Myrbytorp* på inte mindre än c:a 5 sidor. Mycket är hämtat ur protokoll av olika slag.

Vad säger Humbles beskrivning?

Jo: Ärkebiskopen Uno von Troils stämde till sockenmöte i Häverö 20 oktober 1793. I sockenstugan där mötet anordnades medverkade 7 personer från prästerskapet och församlingsdeltagare fyllde stugan. Det var alltså ett stort pådrag. Ämnet var att det talats om spökerier i Myrbyn. Men redan var ju allt sakmässigt uppkälat och biskopen ville förtydliga och förvissa sig om att prästerskapet ej handlat olämpligt ur kristlig synpunkt. Ärendet hade varit uppe i häradsrätten och den tilltalade hade erkänt.

Vad hade hänt i Myrbyn ?

En tiggerska hade anlänt till Myrbyn men hennes önskemål hade förkastats av gårdsfolket. Hon utlovade lillpigan Anna Forsman, 14 år, en ”plåt” om hon

hämndades på gården. Hämnden bestod i att Anna skulle skära sönder kläder och psalmböcker samt att förstöra mat. Tydligen antog Anna förslaget. Troligen lät belöningen vänta på sig.

Bland åtgärderna nämns: Anna hade skurit sönder kläder och psalmböcker, skurit ripor i bröd, tagit prästens hatt och pipa utan att någon märkt det, kullkastat en mugg och några stolar och oförmärkt kullkastat en vattenså.

Vid ett tillfälle hade komministern vid besök skrämmts vid ankomst i skymningen. Han ropade och fick hjälp att komma in varvid han högt läst ”Fader vår”. Orsaken till rädslan var dock inte spöken vilket han trott utan buller från gårdens svin.

Vid rätttegången blev allt övertygande utträtt. Endast människobedrägerier hade åstadkommit de förmodade spökerierna. Prästerna försvarade sig med verbal vighet att de aldrig trott att Satan grasserade i Myrbyn. Och det var detta som biskopen ville förvissa sig om för han ville inte ha nån behornad tävlan om makten.

Vad säger traditionen ?

Min morfar, Per Andersson Örn, var i unga år dräng vid Buska. Detta kunde vara omkring 1860-65. Hans dröm vara att bli militär. Det blev han och slutade som underbefäl när indelningsverket var på upphällningen. Sina dar slutade han dock som nybyggare 1906 sedan han lagt den juridiska grunden till Kornsta, vilket är ett utmarksskifte till bolbyn Tulka.

Men i sin levnad behöll han kontakten med båtsmännen, dragonerna och soldaterna. Och vad dom hade att berätta var inte långt borta. Det smälte även in i familjernas kändedom och hans son David hade god koll på vad som sas i bygden. Detta spec. vad här skrivs om spökerierna i Myrbyn. David Örn berättade för mig följande.

Pigan sa ofta: Si där e di nu igen. Och en bytta på spisen hade vält eller något annat oväntat hade hänt i skymningen. Folk var rädda och en del förtvivlade, i synnerhet gårdsfolket som fick en del saker förstörda.

Burell hade ledsnat på pratet om spökerier i Buska och tog alltsammans för det nonsens som det i verkligheten var. Han

hade genomskådat pigan vid Myrbyn ! Så tog han på sig sina fina kläder och red dit och talade om för henne att om hon inte slutade med det där så skulle fan ta henne. Hon föll genast till föga och erkände. Därmed var dragonens tillrättaläggande klart. Fan tog henne inte och det gjorde inte prästerna heller vilket kunde ha varit värre.

Vad säger då kyrkböckerna om Anna?

Anna Forsman föddes i Herräng 1779. Fadern var gruvdrängen Johan Forsman. Modern kom ifrån Nybyn i Häverö. Anna var den äldsta i syskonskaran på 7 barn. Som 14-åring var hon redan ute i arbetslivet som piga. En av dom första tjänsterna var städlingen vid Myrbyn. Kyrkboken tar här upp episoden om spökerierna.

Hon flyttar sen ofta vilket var vanligt i jordbruksanställningarna. Bland dom platser som hon arbetade på kan nämnas: Lohärad, Christineholm, Edsbro, Almunge, Roslagsbro, Väddö,..... 1805 gifter hon sig med Anders Andersson från Väddö och straxt efter får dom sonen Anders. Sonen Jan kommer 1808. Maken dör 1810. 1811 kommer en son till, Erik, nu utom äktenskap. Jan dör 1815.

1822 flyttar Anna med sönerna Anders och Erik till Boda i Väddö. Här tappade jag bort dom trots idogt sökande. Kanske kan någon bättre än jag?

Ja du Anna! Livet kunde inte vara lätt på din tid. Slit, beroende och förnedring. Lurad att begå en dumhet i barndomen då det inte fanns mycket att välja på. Var kanske din ålderdom bättre och har du nu levande ättlingar efter dig. Det är min stora förhoppning att jag är en av dom. Jag gillar dig Anna !

Och vad tros nu om spöken ?

Ja i min barndom hörde jag en hel del om dom, men mina närmaste avfärdade det som dumprat. Skrönor som närmar sig religiösa texter i dignitet. Själv sympatiserar jag med Vanerna som var småfolkets gudar men min profession tillåter mig inte att tro på dom.

Kornsta i oktober 2015.

Erling O V Petrusson

PS. Här skulle nu följa bilder av gårdarna, men jag återkommer om det till våren.

John Chrispinsson i Norrtälje

Den 23 november besökte journalisten och författaren m.m. John Chrispinsson Norrtälje Släktforskarförening för att tala över ämnet svensk glömd historia. Chrispinsson gav 2013 ut boken *Den glömda historien Om svenska öden och äventyr i öster under tusen år*.

Han skildrar i boken tider när svenskar uppfattade Sverige som ett runt land, inte avlångt. Tider när S:t Petersburg hette Landskrona, när Narva nästan blev Sveriges huvudstad och när landets ledning visste mer om läget i Viborg än om förehavanden i Örebro.

I Sverige levde länge drömmen om att framtiden låg i öster, där lades de nya universiteten och en ny huvudstad planerades. Ofta var kärleken besvarad, åren före andra världskriget sade estniska diplomater att de önskade att Sverige skulle ta över landet. Chrispinsson vaskar ur arkiven fram starka, excentriska och spännande människor, som alla levde i den östra rikshalvan. De kände sig mer hemma i Dorpat, Reval, Riga, Nyen, Hapsal och Åbo än de gjorde i Stockholm och likväl kände de sig som just svenskar.

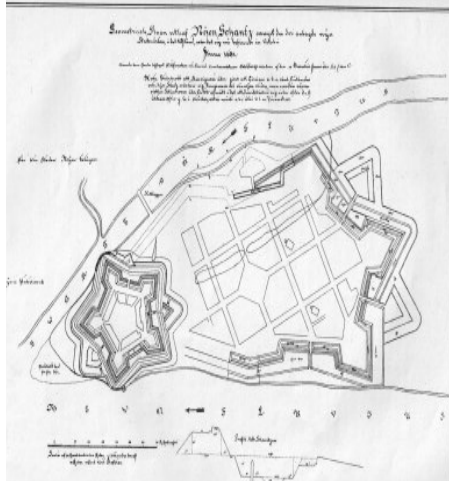
Än idag kan man se skuggorna och resterna av dessa människors märkliga liv. Än i dag lever människor som flytt från dessa områden. Deras historia förtjänar att berättas.

Så kan man sammanfatta andemeningen i Chrispinssons föredrag, som samlade nästan 50 åhörare. Arrangemanget var offentligt och inte enbart förebehållet medlemmar i NSFF, så antalet var trots allt en liten besvikelse.

Efter föredraget bjöd föreningen på frukt och dryck, vilket lockade åhörarna till ytterligare reflektioner och funderingar över Johns tankar kring tider som flytt i vårt närområde. I tusen år hade människor i det runda landet Sverige släktingar och vänner i de östra delarna. Det är bara på de senaste 50 åren som vi totalt har glömt bort och ignorerat detta faktum.

Chrispinsson talade mycket varmt om oss släktforskare och om hur vår verksamhet kan bidra till att ena människor med olika erfarenheter. Om vi inte känner vår historia, så kan vi heller inte förstå vår samtid var den tes han framförde med emfas. Det finns så mycket

av tragik i de östra riksdelarnas historia med folkfördrivningar och förnekelse av fakta, så den personliga historieskrivning vi släktforskare bedriver kan bidra till att öka förståelsen mellan människor och göra oss mer vidsynta. Vi kan inte ändra historien, men vi kan se händelseförloppen i den tidens historiska ljus.

Nyenskans
Bilden från Jakobsson och Guttorp: *Johan Henrik Friesenheim. Karolinen som aldrig gav upp*, 2013.

Ett enda av Chrispinssons exempel på svenska influenser skall här nämnas. Under tidigt 1600-tal grundades staden Nyen. Den föll i Rysslands händer 1703 under slutskedet av Stora Nordiska kriget. Då grundade tsar Peter S:t Petersburg byggd delvis med hjälp av svenska kringfångar. Många svenskar blev kvar i staden och dessa grundade en svensk församling med skola och fattigvård.

Familjen Nobel bidrog så småningom till svenskarnas välbefinnande i staden. Vid revolutionens utbrott 1917 fanns många olika yrkesgrupper representerade i den svenska kolonin: ingenjörer, agronomer, skräddare m. fl. Dessa svenskar kände sig helt övergivna av svenska staten vid revolutionens utbrott.

Idag har man i Ryssland bett Sverige om samarbete när det gäller arkeologiska utgrävningar av det gamla Landskrona och Nyenskans, men inte ens fått ett svar från den svenska staten. Detta, om något, menade Chrispinsson, visar hur stor okunnigheten är om en viktig del av vår svenska historia är. Kanske finns det ännu tid till eftertanke och reflektion över tider som flytt.

U.J.

På gång

Kommunens Kultur- och fritidsnämnd ändrar nu reglerna för föreningsbidrag.

Grundbidraget tas bort och i stället får alla kulturföreningar och övriga ideella föreningar möjlighet att ansöka om verksamhetsbidrag.

KFN behöver, för bedömning av ansökningarna, få in en verksamhetsrapport från föregående år samt en verksamhetsplanering för kommande år, där det också framgår hur många medlemmar föreningen har.

Verksamhetsbidraget är avsett som stöd till föreningens kostnader för arvoden, specialutrustning, speciallokaler och kostnader för verksamheten.

Ansökningstiden går ut den 1 april. Det återstår att se vilket bidrag NSFF kan få med de nya reglerna.

Det tidigare grundbidraget var ett slags schablonbidrag på 1000 kr som utdelades till alla föreningar som var bidragsberättigade hos kultur- och fritidsnämnden.

En kvalificerad gissning kan väl vara att kultur- och fritidsnämnden med hela tiden krympande budget vill minska bidragen till kommunens föreningar. Mot denna bakgrund ter sig Roslagens Sparbank med dess olika stiftelser till stöd för föreningslivet som allt viktigare.

Försvunnen folktro

På Färsna 4H gårdens olika temadagar i somras med olika jippon för barn och vuxna föreläste Mats Wilsén f. d. historielärare, den 19 september om människans tänkesätt förr och om folktro och vår syn på naturens väsen.

Vi människor har ett inbyggt försvar i oss. Vi har oftast känt på oss eller förnimmat fara, men vi förstör den känslan allt som oftast. T.ex. bonden som idag sitter i sin traktor med hörlurar och musik på. Han varken ser eller hör det gudomliga runt omkring i naturen. Förr var bönderna mer jordnära och kände sin jord på ett annat sätt. Bönderna lästa av naturen och arbetade efter den. Vi har också joggaren som rusar runt i sitt motionsspår med hörlurar på, kanske ofta vill slå sitt personbästa. Vad ser och känner han/hon av naturen och eventuell fara? Vi människor har en liten del kvar i oss, sedan vi var grottfolk, som larmar om fara.

Folktron har fyra viktiga element (andar) sen många 100 år sedan och som vid närmare eftertanke stämmer rätt bra i vår tid. **GNOM** - Jordanden **UNDIN** – Vattenanden **SYLF** – Luft/Ljusanden **SALAMAND** – Eld/Värmeanden.

Gnomer hjälper fröet att rota sig. Undinerna ger vatten till fröet. Sylferna kommer med luft och ljus och Salamandern skänker värmen. Nu blommar växten och blir pollinerad.

Näcken tillhör också folktro. Han kunde med vackra toner på fiolen lura och trollbinda oftast vackra flickor och är flickan från vett och sans så kunde han dränka henne.

NÄCKEN, OLJEMÅLNING AV ERNST JOSEPHSSON 1881-1884
SENSUELLT OCH FÖRFÖRISKT VATTENVÄSEN.

I skogen fanns det Rottroll som förtrolade människan som då blev förlorad s.k. bergtagen. Rottrollen samlades vid gammal skog vid trädrötter, stenar och mossor. Det gällde att sköta sig i skogen och att inte ha varit elak.

Sedan har vi vår kära gårds- och hustomte. Han ser till att gården och huset är i balans. Han kan djävlas med oss om vi inte sköter om vår gård. Han går runt bland djuren och är vän med hunden. Denna lilla tomte, som oftast har gråa kläder på sig, både ser och hör allt. Han vill även bli "sedd" av oss. Våra djur har behållit sitt naturliga väsen t.ex. våra hästar, hundar och katter. De kan förnimma fara och vet när de ska strida eller slåss. Vi människor kanske ska värna mer om vår naturliga instinkt med att se och lyssna på naturen. Våra träd "pratar" med oss när det blåser och rasslar om löven.

Man kan höra när löven/kottarna dalar ner på marken. Glömma våra hörlurar, propparna i öronen hemma och stänga av mobilerna när vi är ute i naturen. Ett bra tänkesätt är "att vara här och nu".

Älvalek. Oljemålning av August Malmström 1866 (samma konstnär som målade Grindslanten).

När elementen vatten och luft möts visar sig älvorna. För människan är det inte riskfritt att ta del av älvdansens. Hon kan förlora både sans och förnuft.

Birgit Söderman

Ordnar sina släktarkiv

Den 28 april höll Urban Johansson ett föredrag om hur man ordnar och förtecknar sitt släktarkiv. Samma kväll anmälde sig 5 deltagare till en praktisk fortsättningskurs i tre tillfällen. Vid den första träffen gick vi igenom deltagarnas släktarkiv till storlek och omfattning av handlingstyper, varvid vi bestämde vilken förteckningsplan som skulle vara lämplig för var och en. Spännvidden både vad gällde antal volymer eller hyllmeter och släktarkivens komplexitet var mycket stor.

Därefter har deltagarna arbetat hemma på egen hand efter råd och anvisningar från kursledaren.

Den 15 januari hölls den tredje träffen, som visade att deltagarna verkligen förstått vad ordning och förteckning av arkiv innebär. Samtliga har nått mycket långt i sina arbeten och kommer att få mycket välordnade och lätt sökbara arkiv att arbeta med i fortsättningen. Vad som startades som ett försök gav ett mycket lyckat resultat intygar nöjda deltagare. I november träffas deltagarna igen för en slutredovisning.

Fr. v. Per-Erik Sjöberg, Birgit Söderman, Boje Bodin, Urban Johansson, Bernt Grönblad och Sven Österman.

Utgrävningar i Riala

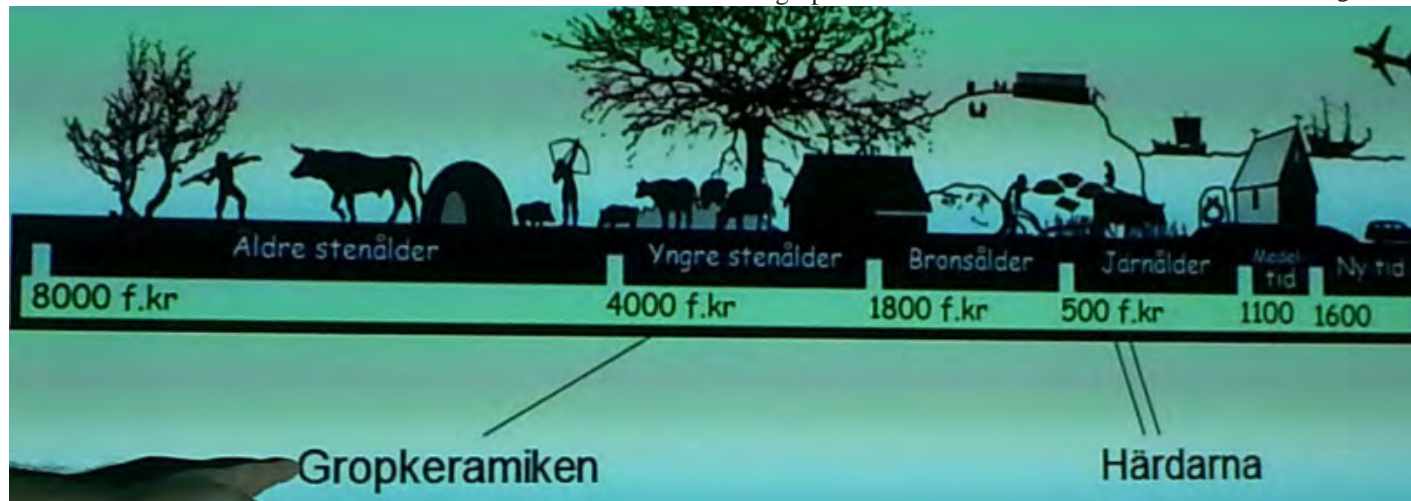
Arkeologerna Kjell Andersson och Göran Wertwein berättade i Bergshamra kyrka, den 3:e september 2015, om de arkeologiska undersökningar som gjordes inför den nya huvudvattenledningen mellan Norrtälje och Vallentuna.

ställen. På ca. 10 -15 cm djup fann de stenansamlingar (eldsprängda stenar) från tre härdar .

De hittade även i sanden tre skärvor i keramik och kunde datera dessa fynd från ca 5000 år bakåt. Det var gropkeramisk

Burehällsberget finns flera lämningar. Vid Burehäll fanns det också en offerplats. Arkeologerna fann eldrester av brända djurben, keramik och andra djurrester under torrmossen och mot leran.

Hösten 2014 skulle vattenledningen dras

Det är tre steg som arkeologerna arbetar efter. Det första man gör är att gå ut efter den tänkta dragningen av ledningen och 50 m. på var sida. Då tittar man på omgivningen, höjder och stensättningar. Därefter förgrävde man på tänkta platser och hittade då gravplatser och lämningar av boplatser på Riala prästgårdsmark från före Kristus till 400- talet. Det tredje steget man tar är utgrävningar av fornplatserna. Nu kostar det pengar och tar lång tid vilket man ville undvika under detta bygge.

Även stenhällar med runskrift och hållristningar från bronsåldern hittades. Brygg-lämningar som nu låg på land, spår av dammar och gränsmärkning i stenar. Husgrunder och källgrunder fanns norr om Ekeby kvarn vid Burehäll. I Riala området hittades 14 stycken hållristningar och vi som inte är så vana att se dessa i naturen kan se en av dem. Den är stor, en meter i diameter och är ristad på en sten och syns från offerplatsen Hällkana i Riala. 36 stycken fornämningar hittades utefter den tänkta vattenledningen. Intill en å/utflöde till Långsjön vid Sjöängen 35 m över havet grävde arkeologerna på flera

kultur från stenåldern där dekoren är intryckta gropar i keramiken. Under äldre och yngre stenålder bodde man ca. 200 personer i varje grupp. För 7000 år sedan bodde man färre folk i varje grupp. Två härdar (eldstäder) hittades. En av dessa kunde dateras till den äldre järnåldern 360 år f. Kristus - 170 år f. Kristus och den andra till förromersk järnålder 130 år e.Kristus - 230 år e. Kristus. Endast förundersökning gjordes på denna plats.

Stenåldersfynden vid Långsjön i Norrtälje kommun innehöll den första kända stenåldersboplatser. Spår av yrken som gropkeramiker, fiskare, säljägare samt Sticxyefolk (= bonde med tamboskap). Man åt gärna säl men även hare, älg, abborre, gädda m.m. Spår av dessa lämningar hittades vid boplatserna. Hunden hade de som husdjur och jaktkamrat.

P.g.a dessa fynd så flyttades grävningen av vattenledningen längre söderut då det skulle försinka bygget om det skulle bli en arkeologisk utgrävning. Området finns nu kvar för framtida arkeologer att utforska. I närheten av Riala Kyrka hittades husgrunder, daterade till bronsåldern och vid

under en fornämning men det gick inte så det området måste sökas igenom. Där hittades en stenhängnad som varit en gräns mot sjön som under bronsåldern gick ända upp dit. Alla benen hittades innanför stenhänget. Där var ben från häst, nöt, får, get, svin, hjorddjur, fisk och däggdjur på denna offerplats.

En del av benen låg väldigt grunt och berodde troligtvis på att människorna slängde även ben i vattnet som flytit upp på land. Lämningar av två hästar och ett får hittades hela, daterades 1700 - 1900 talet. Ena hästen hade en knäckt rygg och skärsår på blygdbenet och den andre hästen, en hingst, var nergrävd i en grop tillsammans med fåret.

Vad gör denna plats i Riala så intressant? Jo för mer än fyratusen år sedan kom de första människorna hit och bosatte sig vid Långsjöns norvästra ände. Det är de äldsta lämningar som hittats i Norrtälje kommun. Fynden visar att det kan finnas fler platser i vår region som väntar på att bli upptäckta. Så nu väntar vi med spänning på fler upptäckter. Kanske det kan bli intressanta utgrävningar inför bygget av nya vägen 77 vid Rimbo.

Birgit Söderman

**Tomt i redaktörens manuskripthög igen!
Välkommen att publicera ditt manus i Anbladet.**

Medlemsträff utan musik!

På tjugondag Knut den 13 januari höll NSFF sitt sista möte för verksamhetsåret 2015. Det blev ett möte med förhinder. Dels ringde Pelle Signal, som skulle spela skivor till kaffet om återbud p.g.a. influensa dels inträffade vinterns värsta snöoväder vilket gjorde att endast 14 personer mötte upp på träffen.

Vi genomförde mötet ändå eftersom det också var tänkt att styrelsen skulle fånga in synpunkter från medlemmarna om föreningens verksamhet.

Det blev trots allt en lyckad kväll med många intressanta synpunkter som styrelsen skall jobba vidare med fram till årsmötet i februari. En del skall redovisas nedan.

Önskemål om en handskriftsläsningskurs framfördes, vilket vi nog skall kunna få till stånd under förutsättning att vi får tillräckligt antal medlemmar som anmäler sig. Önskemålen om hjälp med hur man forskar i Norge och Finland torde kunna lösas genom de handböcker som Riksförbundet givit ut. Här kan man söka i rötterbokhandeln på nätet.

Olle Olsson, som är aktiv i Föreningen Norden i Norrtälje propagerade för att vi skulle bjuda in Karin Bojs för att föreläsa om dna-forskning.

Hon har nyligen utkommit med boken *Min europeiska familj - de senaste 54 000 åren*. NSFF har dock redan kontrakterat Magnus Bäckmark för en sådan föreläsning. Olle berörde också det samarbete om föreläsare som inletts mellan FNiN och NSFF och som styrelsen hoppas skall resultera i intressanta föredrag i Norrtälje. Efter denna inledande diskussion drack vi kaffe och fortsatte att samtala vid de olika kaffeborden.

Styrelsen fick därför en hel del uppslag att arbeta vidare med, idéer som kommer att behandlas vidare på föreningens årsmöte i februari.

Åke Eriksson, Anders Svartling och Göran Allhammar

NSFF:s senaste medlem Ann-Charlotte Tillberg, Seth och Birgit Söderman

Sven-Olof och Marianne Gahnström, Ann-Marie Alfredsson